

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2020. gada 23. septembris

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22

359. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: **Padomes locekļi:** A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, A.Ancāne, A.Lapiņš, A.Kušķis, I.Purmale, B.Moļņika, V.Brūzis;

Konsultanti:

Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes pārstāvji: B.Mūrniece;

Projektu pārstāvji:

J.Lejnieks, I.Švarca;

J.Tereščenko – biedrība "Šamir";

B.Kajems – Ebreju draudžu un kopienu padome, Spīķeru nami;

S.Cunašins - Spīķeru nami;

A.Krastiņš, V.Vereņikns – ēkas pārbūve Geto muzeja vajadzībām.

Sēdi vada: J.Dambis, A.Kronbergs

Sēdi protokolē: A.Rupenheite

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka vēlēšanas

J.Dambis uzrunā jauno Padomes sastāvu.

A.Ancāne iepazīstina ar sevi.

B.Moļņika iepazīstina ar sevi.

J.Dambis aicina izvirzīt Padomes priekšsēdētāja un vietnieka amatus – pamatojoties uz demokrātijas principiem un Padomē izvērtējamo jautājumu būtību, priekšlikums saglabāt iepriekšējo principu, izvēloties priekšsēdētāja un vietnieka amatus no institūciju puses, kuras nepārstāv ne NKMP un pašvaldības institūcijas.

A.Kronbergs kā Kultūras ministrijas uzaicināts speciālists ir ļoti labi vadījis Padomi līdz šim, vienlaikus darbojoties mūsdienu arhitektūras jomā, tādēļ uzskatu, ka A.Kronbergs varētu turpināt pildīt Padomes priekšsēdētāja pienākumus. Aicinu Padomes locekļus izvirzīt kandidātus.

J.Asaris atbalsta A.Kronberga kandidatūru. Vietnieka amatam izvirza arī B.Moļņiku.

B.Moļņika atbalsta A.Kronberga kandidatūru.

V.Brūzis atbalsta A.Kronberga kandidatūru. Vietnieka amatam izvirza B.Moļņiku.

Pašvaldības pārstāvji atbalsta A.Kronberga kandidatūru.

Padome balso par lēmumu: Par Padomes priekšsēdētāju iecelt A.Kronbergu.

Par: 8 - J.Asaris, J.Dambis, A.Ancāne, A.Lapiņš, A.Kušķis, I.Purmale, B.Moļņika, V.Brūzis;

Pret: 0;

Atturas: 1 – A.Kronbergs.

Padomes lēmums: Par Padomes priekšsēdētāju iecelt A.Kronbergu.

J.Dambis: ņemot vērā, ka Padomē ir pārstāvētas vairākas valsts pārvaldes institūcijas – NKMP, Rīgas dome un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, ir divu institūciju pārstāvji, kas ir neatkarīgi no pārvaldes funkcijām – UNESCO LNK un Latvijas arhitektu savienība, tādēļ aicinu priekšsēdētāja vietnieka amatu izvēlēties no šo institūciju vidus.

B.Moļņika: aicinu virzīt Latvijas arhitektu savienības pārstāvi kā priekšsēdētāja vietnieku, ņemot vērā savu darba apjomu un pienākumus arī citās padomēs.

Padome balso par lēmumu: Par Padomes priekšsēdētāja vietnieku iecelt A.Lapiņu.

Par: 8 - J.Asaris, J.Dambis, A.Ancāne, A.Kronbergs, A.Kušķis, I.Purmale, B.Moļņika, V.Brūzis;

Pret: 0

Atturas: 1 – A.Lapiņš.

Padomes lēmums: Par Padomes priekšsēdētāja vietnieku iecelt A.Lapiņu.

2.

Padomes 359. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padomes apstiprina 359.sēdes darba kārtību.

3.

Padomes 360. sēde

Padomes 360. sēdi sasaukt 2020. gada 7.oktobrī.

4.

Ēkas pārbūve Rīgas Geto muzeja vajadzībām Maskavas ielā 14A, Rīgā; Iesniedzējs: NKMP

NKMP informē par iesniegumu – NKMP iesniegts projekts jaunam risinājumam, kas būtiski pārveido kultūrvēsturisko vidi, tādēļ jautājums iesniegts Padomē. Būtiski uzklaut informāciju par ieceri un izvērtēt plašākas teritorijas kontekstā, ne tikai par atsevišķām ēkām.

Biedrības *Šamir* pārstāve J.Tereščenko, Rīgas Geto muzeja izpilddirektore, informē par projektu. Muzejs dibināts 2010.gadā pamatojoties uz līgumu ar Rīgas domi, kad biedrība sāka apsaimniekot ēku. Šobrīd atrodas 4 ekspozīciju zāles, birojs un administratīvās telpas. Ir iecere attīstīt muzeju, kas prasa papildus ieguldījumus un izmaiņas. Piemēram, zāles nav apsildāmas. Sezonālais faktors arī ietekmē muzeja darbību, jo ir ekspozīcijas stendi, kas atrodas ārpusē, līdz ar to sliktos laika apstākļos muzejs netiek apmeklēts. Tādēļ nepieciešams veidot segtu teritoriju. Ir piesaistīts finansējums projekta izstrādei un radīts jauns risinājums.

Prezentē vizualizācijas, iekštelpu risinājumus, jumta ieceres risinājumu.

Projektētājs informē par risinājumu. Projekta risinājumā ievērtētas muzeja vajadzības, kā arī analizēta teritorija apkārtnē.

SIA "Spīķeru nami" pārstāvis uzdod jautājumu par lietošanas tiesībām uz teritoriju biedrībai un vai līgumā ir paredzētas arī apbūves tiesības.

Biedrība apliecina, ka darbojas teritorijā pamatojoties uz līgumu ar Rīgas domes Īpašuma departamentu. 2010.gada oktobrī tika apstiprinātas lietošanas tiesības, kas ir spēkā līdz 2020.gada 12.oktobrim. 2020.gadā oktobrī Rīgas domē plānots apstiprināt tiesību pagarināšanu.

Esošajā līgumā apbūves tiesības nav paredzētas.

Padome konstatē, ka būvprojekts minimālajā sastāvā vēl nav iesniegts Rīgas pilsētas Būvvaldē. Biedrība vēlas saņemt Padomes viedokli, lai to iestrādātu projektā.

A.Kronbergs skaidro izskatīšanas procedūru, kuras ietvaros Padome cenšas neradīt apstākļus, kad ar saviem ieteikumiem varētu ietekmēt institūciju lēmumus. Tomēr šajā situācijā iniciators ir institūcijas, tādēļ lēmums var tikt pieņemts.

J.Dambis informē, ka projektu risinājumi būtībā nevar tikt saskaņoti, ja attīstītājam nav īpašuma vai nomas tiesības. Lai gan īpašuma tiesības nav NKMP kompetence, tomēr var rasties sarežģīta situācija, ja NKMP piekristu risinājumam, kuru nav pamata īstenot.

Spīķeru teritorijas apkārtnē NKMP ir pievērsusi īpašu uzmanību, runājot par telpiskās vides attīstības jautājumiem. Iesniegtie piedāvājumi ir vidi pārveidojoši, tādēļ NKMP vēlējās saņemt padomes konsultāciju. Pārvalde uzskata kā aplūkojamā ir vērtīga kultūrvēsturiskā teritorija ar labi saglabājušos vēsturisko struktūru, kurā, saskaņā ar iesniegto risinājumu, paredzēti būtiski pārveidojumi.

B.Moļņika: teritorija neatrodas Rīgas vēsturiskajā centrā, bet tā ietekmē panorāmas skatu, kas liek uzmanīgi attiekties pret šo attīstību, vienlaikus pateicība par projekta autoru pieeju par interpretāciju un tēmas aktualizāciju.

A.Ancāne: novērtējot iniciatīvu, tomēr projekts paredz būtiskus apjoma palielinājumus un pagalma pārsegšana. 1650.gada Rīgas plānā pirmo reizi paredzēta regulāra Rīgas priekšpilsētas struktūra, kurā var redzēt, ka šis rajons ir sadalīts regulārā kvadrātu tīklā ar diviem kuģojamiem kanāliem, kas ir savienoti ar Daugavu. Šī teritorija jau tad bija paredzēta kā Spīķeru teritorija, kur bija izvietotas noliktavas, kurām varēja ērti piebraukt. Ne viss no šīs ieceres tika realizēts, tomēr vēsturiski laika gaitā šī teritorija tāda arī ir attīstījusies. Vēlāk 19.gadsimta plānos jau ir citas ieceres, tomēr funkcionāli un telpiski turpināta pēc sākotnējā plāna. Līdz ar to iekšējo ielu tīkla vēsturiskais ģeometriskais dalījums ir saglabājies un NKMP tieši šīs atvērtās perspektīvas un dalījumu aplūko kā vērtību, tādēļ aicinām pievērst uzmanību to saglabāšanai.

V.Brūzis uzdod jautājumu par āra ekspozīcijas izvietojumu sarkanajās līnijās.

J.Tereščenko skaidro sarkano līniju izvietojumu.

A.Kušķis informē par aplūkojamās telpas izmantošanas iespējām, atbilstoši telpiskajam plānojumam. Pagalma pārsegšana ir iespējama, ja tas veicina kultūras funkciju, tomēr jāvērtē konkrētais risinājums. Aplūkojamā teritorija ir publiskā ārtelpa.

A.Kronbergs uzdod jautājumu par teritorijas kopējo koncepciju saskaņā ar teritorijas plānojumam, kas atspoguļota kā vienota un atvērta. Šobrīd redzama cita veida attīstība, piemēram, izveidoti norobežojoši žogi.

J.Dambis: Ir iespējams veidot žogus, kas neietekmē vides uztveri. NKMP vienmēr ir iebildusi pret tādiem žogiem, kas nelabvēlīgi ietekmē vidi un rada uztveramības šķēršļus. Šī vieta ir īpaša tieši plānojuma struktūras jautājumā.

J.Tereščenko informē, ka šķietami teritorija ir noslēgtā, tomēr šī vieta sava ziņā ir tūristu magnēts. Nav vēlme izolēties no apkārtnē esošās teritorijas, tieši pretēji – radīt pieejamu telpu, kurā ir patīkami uzturēties. Zināma norobežošana ir nepieciešama arī tīrības un drošības nodrošināšanai.

SIA Spīķeru nami uzdod jautājumu, vai ir būtiski attīstīt muzeju tieši šajā vietā, vai tas pamatots ar vēsturisko geto novietojumu. Kādēļ muzeju nevar attīstīt atbilstoši, vēsturiski pamatotā teritorijā?

Biedrības pārstāve informē, ka ēka netiek pilnīgi pārveidota. Tā atrodas netālu no vēsturiskās geto teritorijas (5 minūšu gājiena attālumā). Pirms 10 gadiem bija plānots veidot muzeju pie sinagogas, tomēr par to iebilda ebreju kopiena. Pašvaldība ierādīja vietu, tolaik degradētā teritorijā, kurā muzejs tika attīstīts. Pa šo laiku muzejs ir iesakņojies šajā teritorijā, tādēļ ir iecere darbību turpināt.

SIA Spīķeru nami pārstāvis norāda, ka visa teritorija ir vienota, vienota kopīga ārtelpa, taču muzejs kā pirmo aktivitāti ir uzbūvējis sienu. Pauž virkni pārmetumu biedrībai par sveša īpašuma izmantošanu sava muzeja vajadzībām. Nav iebildumu pret muzeju un tā attīstību, tomēr uzskatām, ka muzeja iecerētais jaunais risinājums paredz publiskās telpas ierobežošanu, kas liedz kvalitatīvi attīstīt kvartālu kopumā.

J.Tereščenko informē, ka teritorijā ir vērti, līdzīgi, kā visā spīķeru teritorijā. 4 gadu laikā, kopš muzejs atrodas teritorijā, ir bijušas vairākas tiesas, jo kaimiņš nevēlas, lai muzejs attīstītos šeit, vēloties izmantot teritoriju savām vajadzībām.

A.Kušķis: šobrīd jautājums tiek uzstādīts sarežģītā brīdī, kad tūlīt beigsies teritorijas izmantošanas tiesības. Padome var konsultatīvi izskatīt priekšlikumu, jo līdz ar jaunu tiesību iegūšanu, iespējams varētu būt jauni nosacījumi.

No plānošanas viedokļa, pirmais iespaids par risinājumu ir kā pieļaujama attīstības iespēja, ja tā netraucē kultūrvēsturisko vērtību uztveri. Norāda, ka jāatrisina nožogojuma jautājums. Turklāt īsteno pārveidojumu novērtējumu varētu sniegt tikai pēc tam, kad ēkai tiktu noteikts kultūrvēsturiskās vērtības līmenis, kas šobrīd vēl nav noteikts.

Kopējos mērogos, spīķeri ir divu stāvu ēkas, tādēļ ēkas vienstāvu apjoms ar mansardu būtu pieļaujams, salāgojot vēsturisko substanci ar jauno pienesumu. Triju apjomu dalījums varētu būt pozitīvs pilsētvidei, jo šobrīd ēka ir vienu stāvu. Precīzas detaļas vēl ir rūpīgi jāvērtē.

B.Moļņika: Saistībā ar muzeja izveidi, tā filozofija ir izprotama, jo īpaši ņemot vērā, ka tas izveidots degradētā teritorijā. Norāda uz analogiju ar Nākotnes nama veidošanu.

Tomēr par arhitektūru un konkrēto risinājumu vēl ir jādiskutē.

A.Lapiņš: Muzejs varētu attīstīties teritorijā, tomēr jārespektē teritorijas esošā vērtība publiskajā ārtelpā. Vārtu un sienu jautājumus var dažādi risināt, respektējot publisko ārtelpu, kā arī labi iecerēto muzeju.

J.Dambis: Centrāltirgus teritorija ir ar skaidru plānojumu. Ēkas augstuma palielināšana un jumta formas izmaiņas, neatkarīgi no ēkas kultūrvēsturiskās vērtības, nepieļauj Ministru kabineta noteikumus. Piedāvājums neatbilst ēkas arhitektoniskajam stilam.

Pagalma pārsegšana nav pieļaujama, jo šāda pieeja varētu to provocēt arī citās vietās, kas radītu jaunu apdraudējumu. Tādā veidā publiskā telpa savu īpašo noskaņu var zaudēt.

Neesmu pret muzeju, tā ideju un ekspozīciju, tomēr tā jāveido, ievērojot autentiskumu, pievēršot uzmanību sniegtās informācijas precizitātei un saglabājot vēsturisko telpisko sistēmu. Lai pieņemtu lēmumu, jābūt skaidrām īpašuma tiesībām vai nomas tiesībām un vai nomas līgumā ir apbūves tiesības. Šodien tika noskaidrots, ka šādu tiesību nav, tādēļ pie šī jautājuma var atgriezties, kad īpašuma tiesības ir sakārtotas.

A.Ancāne: uzlūkojot Spīķeru kompleksu kā vērtību ar telpisko struktūru, kas saglabājusies, perspektīvā vēlama teritorijas vienota konceptuāla attīstība.

V.Brūzis: uztverot ekspozīciju kā labiekārtojumu, papildot telpas starp spīķeriem ar vienotu raksturu, attīstība ir iespējama, bet par to jāvienojas kvartāla attīstītājiem kopā. Šobrīd šī kopība nav vērojama.

A.Kušķis: teritorija nav pagalms, tā ir publiskā ārtelpa, ielai līdzīga nozīme. Visa teritorija apkārt ēkām ārpus ēku perimetra pieder pašvaldībai, bet ēkas ir dažādiem īpašniekiem. Kopumā saimnieks teritorijai ir pilsēta.

J.Asaris: Respektēju biedrības "Šamir" paveikto 10 gadu laikā ar atsevišķu neliela skaita cilvēku līdzdalību un iniciatīvu. Muzeja funkcija ir plašāka par tikai holokausta tēmu vai geto nozīmi, bet muzeja tēma ir daudz plašāka, piemēram, atspoguļojot arī Latvijas ebreju daļību Latvijas atbrīvošanas karā. Šo tēmu var pasniegt un ekspozīcijas par to liecina objektīvā un ne tik nospiedošā gaisotnē. Šādā kontekstā atbalstu ekspozīcijas modernizēšanu, uzlabošanu un attīstību. Uzskatu, ka sabiedrība pasaulē nesaprastu un nebūtu pieņemamai, ja izskanētu, ka kaut kas Rīgā tiek likvidēts šādā kontekstā. Svarīgi rast savstarpēju saikni un sapratni, jo muzejs ir plaši apmeklēts un pieprasīts. Konceptuāli atbalstāms priekšlikums, bet no kultūras mantojuma saglabāšanas viedokļa, jāatrod pieņemams risinājums, kas saistīts ar mazākiem pārveidojumiem esošajā ēkā.

I.Purmale: nesaskatu problēmu sadzīvot kaimiņiem, jo funkcijas viena otru var papildināt. Iecerētais objekts varētu veicināt pieejamību sabiedrībai. No apsaimniekošanas viedokļa Rīgas domei būs jālemj par konkrēto teritoriju nomniekiem un viņu tiesībām.

A.Ancāne piemin Hamburgas spīķeru kvartāla piemēru, kurā ievietotas dažādas funkcijas, saglabājot vēsturisko struktūru un substanci.

Ebreju kopienas vadītājs B.Kajems un SIA "Spīķeru nami" pārstāvis aicina skatīties vienoti uz risinājumu gan teritoriāli, gan kopienas līmenī konceptuāli par muzeja izveidošanu.

A.Kronbergs apkopo Padomes viedokli. Balsojums netiek veikts, ņemot vērā, ka Būvvaldē jautājums vēl nav iesniegts, kā arī nav skaidras īpašuma tiesības (nomas tiesību nosacījumi).

Padomes viedoklis:

Padome principā uzskata, ka muzeja esamība un nākotnes attīstība ir nozīmīga un atbalstāma. Muzeja attīstībā jāpievērš arvien lielāka uzmanība autentiskuma principu ievērošanai.

Ņemot vērā, ka teritorija starp ēkām pieder pilsētai, tādēļ tālākā teritorijas izmantošana un iespējamā apbūve ir atkarīga no līguma ar Rīgas pašvaldību nākotnē.

Spīķeru kvartāls uztverams kā vienots pilsētībūvniecisks un telpisks ansamblis un jebkādas darbības vēlams veidot ansambļa kopumā, nevis norobežojoties atsevišķiem objektiem un atdalot vienu funkciju no otras, bet gan integrējot objektus kvartāla robežās. Padome aicina rast kopīgu skatījumu ārtelpas attīstībai kvartālā kopumā.

Svarīgi saglabāt vēsturisko struktūru un to patiesi atspoguļot.

Ņemot vērā, ka ēkām nav noteikta kultūrvēsturiskā vērtība, Padome aicina veikt novērtējumu, nolūkā izprast attīstības iespējas.

Padome aicina Pievērst uzmanību pagalma pārsegumu risinājumam, veidojot to līdzsvarā ar kopējo arhitektūru.

5.

ES fondu darbības programmas 2021.-2027.gadam projekts, priekšlikums iekļaut programmā vēsturisko ēku atjaunošanu; lesniedzējs: Rīgas centra attīstības biedrība.

J.Dambis informē par iesniegumu un jautājuma par ES fondu darbības programmas izvērtēšanu no kultūras mantojuma saglabāšanas viedokļa.

Rīgas centra attīstības biedrības pārstāvis J.Butkevičs informē par iesniegumu un vēlmi vērst uzmanību, ka kultūrvēsturiskas ēkas ir atstātas novārtā, jo programmā liela uzmanība pievērsta tieši ēku siltināšanai, nevis vēsturisku ēku atjaunošanai. Aicina meklēt risinājumus, kādā veidā iekļaut arī vēsturisku ēku atjaunošanu fondu programmā.

B.Mūrniece informē par NKMP aktivitātēm un priekšlikumiem saistībā ar ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda Darbības

programmu 2021 – 2017.gadam.

Kultūras mantojums Programmas pašreizējā redakcijā iekļauts divās Programmas prioritātēs – investīcijas nozīmīgu kultūras mantojuma objektu infrastruktūras atjaunošanai, pārbūvei restaurācijai, jaunas infrastruktūras būvniecībai. Kultūras un dabas mantojuma saturiskā piedāvājuma paplašināšana.

NKMP uzskata, ka kultūras mantojuma būtu jāiekļauj visās, vai lielākajā daļā politiskajās jomās (reģionu, pilsētu un lauku attīstībā, izglītībā, lauksaimniecībā, sociālajā jomā un citās), taču jo īpaši klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanas jomā.

Kultūras mantojums ir ne tikai klimata pārmaiņu upuris, bet arī resurss, ko var izmantot, lai klimata pārmaiņu ietekmi mazinātu, un tas šobrīd nav līdz galam izprasts un novērtēts. NKMP ieskatā kultūras mantojuma uzskatīšana tikai par tūrisma resursu nav ilgtspējīga.

Pēc EK iniciatīvas ir izstrādāti Kvalitātes principi visām ieinteresētajām personām, kuras tieši vai netieši piedalās Eiropas Savienības finansētā kultūras mantojuma saglabāšanā un apsaimniekošanā, paredzot kultūras mantojuma saglabāšanu iekļaut finansējuma plānošanā ES un valstu līmenī, nosakot tai tādu pašu prioritāti kā citiem mērķiem.

Kultūras mantojums iekļaujams horizontāli visās programmas aktivitātēs, tas nav izslēdzošs faktors, lai pretendētu uz atbalstu un kultūras pieminekļa statuss nedrīkst būt traucēklis objekta īpašniekam, lai saņemtu starptautisko finansējumu saglabāšanas ieceru īstenošanai.

NKMP ir sniegusi priekšlikumu Finanšu ministrijai kā kultūras mantojums var sniegt ieguldījumu energoefektivitātes uzlabošanā, rosinot aktivitāti "Energoefektivitātes veicināšana un siltumnīcefekta gāzu emisiju mazināšana" papildināt ar augsta līmeņa inovatīvu zināšanu un prasmju attīstības veicināšanu kultūrvēsturiski vērtīgu ēku energoefektivitātes uzlabošanā. Kā atbalstāmās darbības NKMP aicina iekļaut pētījumus un zināšanu apmaiņu, ēku ilgtspējīgu ekspluatāciju, visaptverošus izvērtējumus, dokumentēšanu, atzinumu un risinājumu sagatavošanu, logu siltuma veiktspējas uzlabošanu, logu un durvju restaurāciju, apkures un/vai ventilācijas sistēmas uzlabošanu vai nomaiņu (viedā apkure un ventilācija), pamatu un pārsegumu siltināšanu atbilstoši kultūras pieminekļu aizsardzības prasībām.

Tie varētu būt neliela apjoma projekti (neiekļaujot fasāžu siltināšanas risinājumus) ar uzsvaru uz izpēti, jaunu zināšanu ieguvī un apmaiņu, jo šādas zināšanas joprojām nav līdz galam apkoptas un uzkrātas, ņemot vērā, ka siltināšanas risinājumi kultūrvēsturiskām ēkām atšķiras no mūsdienās lietotajām standarta metodēm. Tas uzsvērts arī Eiropas standartā EN 16883: 2017 un Latvijas standartā LVS EN 168883: 2017 "Kultūras mantojuma saglabāšana. Vadlīnijas ēku energoefektivitātes uzlabošanai".

Minētajā dokumentā teikts, ka kultūrvēsturisku ēku energoefektivitātes novērtējums veicams, ņemot vērā kultūrvēsturisko vērtību klātbūtnes nestandarta apstākļus. Vēsturiskajām ēkām ir ilgāka mūža perspektīvas salīdzinājumā ar nesen uzbūvētajām, kas nozīmē, ka energoefektivitātes novērtējumā izmantojama t.s. "dzīves cikla pieeja". Līdz ar izvērtējumu par enerģiju, ko vēsturiskā ēka patērē, būtisks aspekts ir enerģija, ko vēsturiskās ēkas uzkrāj, saglabājot un atkārtoti izmantojot oriģinālos materiālus, vai enerģija, kas tiek zaudēta, ēkas nojaucot, būtiski pārbūvējot, būvējot no jauna vai lietojot vienkāršotus siltināšanas paņēmienus. Ņemot to vērā, plānotais SEG emisiju samazinājums gadā paredzams atšķirīgs no nesen uzbūvētu ēku SEG emisiju rādītājiem.

NKMP ir rosinājusi arī no Atvērēšanas fonda līdzekļiem paredzēt finansējumu, īstenojot 10 pilotprojektus vēsturiskām ēkām, piemēram, Rīgas vēsturiskajā centrā atsevišķām ēkām, apliecinot, kā ar salīdzinoši nelielu finansējumu var panākt labu efektu.

Otrs NKMP priekšlikums ir saistīts ar risku pārvaldību un preventīvām aktivitātēm: aktivitāti "Veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, risku novēršanu un noturību pret katastrofām" papildināt ar riska pārvaldības attīstību kultūras mantojuma aizsardzībā. Kā atbalstāmās darbības aicinām iekļaut glābšanas plānu izstrādi konkrētiem kultūras pieminekļiem, glābšanas un bruņotā personāla apmācību, sabiedrības izglītošanu. Šāds rosinājums pamatots ar nepieciešamību veicināt sadarbību un stiprināt kapacitāti atbildīgajiem dienestiem, kas apzinās, ka pēc cilvēku dzīvības glābšanas, nākamās ir kultūras vērtības, taču nepieciešamas atbilstošas zināšanas, lai to veikti kvalitatīvi.

Padome diskutē par sadarbības iespējām atbildīgajiem dienestiem un kultūras mantojuma speciālistiem, lai radītu apstākļus un aktivitāti preventīviem kultūras mantojuma aizsardzības pasākumiem.

J.Dambis ierosina Padomei pieņemt lēmumprojektu par atbalstu Rīgas centra attīstības biedrības ierosinājumam un NKMP centienus finansiālā atbalsta sniegšanu kultūrvēsturisku ēku energoefektivitātes palielināšanai, kā arī aicina atbildīgās institūcijas ievērtēt NKMP sagatavotos priekšlikumus.

B.Moļņika: Rosinu atbalstīt NKMP iniciatīvu un priekšlikumus. Rosināt atbildīgās institūcijas ievērtēt priekšlikumus plānošanas dokumentos.

A.Kronbergs: iespējams, ar siltināšanas jautājumiem tiek ietverti arī citi aspekti, kas nodrošina kultūrvēsturiskās ēkas saglabāšanu, piemēram, ūdens savākšanas un citi tehniskā nodrošinājuma jautājumi.

Vērš uzmanību uz minēto principu praktisku ieviešanu, ne tikai iestrādi darbības programmā.

B.Mūrniece norāda, ka priekšlikumā ir iekļauts ēku ilgtspējīgas ekspluatācijas princips, kas ietvertu arī Kronberga kunga minētos saglabāšanas aspektus.

Svarīgi pievērst uzmanību vēsturisku ēku funkcijas nodrošināšanai, izmantojot jau esošu substanci un infrastruktūru tā vietā, lai meklētu jaunas teritorijas un būvētu jaunas ēkas kādu funkciju, piemēram, bērnudārzu vai citu iestāžu nodrošināšanai.

Nepieciešams paredzēt arī finansējumu nelieliem projektiem, jo liels finansējums nereti nodara kaitējumu kultūras mantojumam.

J.Dambis: vislielākais efekts kultūras mantojuma jomā ir situācijās, kad finansējums nelielā apjomā tiek novirzīts vairākos objektos, tā kvalitatīvi uzlabojot vidi, cenšoties pēc iespējas vairāk paveikt par nelielu finansējumu.

A.Kušķis: ierosina nākotnē aicināt atbildīgo institūciju (piemēram, Ekonomikas ministriju un Finanšu ministriju) pārstāvjus komentēt, vai un kā priekšlikumi ir iestrādāti dokumentos.

Padome balso par lēmumu: Padome atbalsta Rīgas centra attīstības biedrības ierosinājumu un NKMP centienus finansiālā atbalsta sniegšanai kultūrvēsturisku ēku energoefektivitātes palielināšanai.

Padome aicina atbildīgās institūcijas ievērtēt NKMP sagatavotos priekšlikumus:

- 1) 2.1.1. SAM "Energoefektivitātes veicināšana un siltumnīcefekta gāzu emisiju mazināšana" papildināt ar augsta līmeņa inovatīvu zināšanu un prasmju attīstības veicināšanu kultūrvēsturiski vērtīgu ēku energoefektivitātes uzlabošanā. Kā atbalstāmās darbības aicinām iekļaut pētījumus un zināšanu apmaiņu, ēku ilgtspējīgu ekspluatāciju, visaptverošus izvērtējumus, dokumentēšanu, atzinumu un risinājumu sagatavošanu, logu siltuma veiktspējas uzlabošanu, logu un durvju restaurāciju, apkures un/vai ventilācijas sistēmas uzlabošanu vai nomaiņu (viedā apkure un ventilācija), pamatu un pārsegumu siltināšanu atbilstoši kultūras pieminekļu aizsardzības prasībām.
- 2) 2.1.3. SAM "Veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, risku novēršanu un noturību pret katastrofām" papildināt ar riska pārvaldības attīstību kultūras mantojuma aizsardzībā. Kā atbalstāmās darbības aicinām iekļaut glābšanas plānu izstrādi konkrētiem kultūras pieminekļiem, glābšanas un bruņotā personāla apmācību, sabiedrības izglītošanu.

Par: 9 - A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, A.Ancāne, A.Lapiņš, A.Kušķis, I.Purmale, B.Moļņika, V.Brūzis;

Pret: 0;

Atturas: 0.

Padomes lēmums: Padome atbalsta Rīgas centra attīstības biedrības ierosinājumu un NKMP centienus finansiālā atbalsta sniegšanai kultūrvēsturisku ēku energoefektivitātes palielināšanai.

Padome aicina atbildīgās institūcijas ņemt vērā NKMP sagatavotos priekšlikumus ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda Darbības programmas 2021. – 2017.gadam papildināšanai:

- 1) 2.1.1. SAM "Energoefektivitātes veicināšana un siltumnīcefekta gāzu emisiju mazināšana" papildināt ar augsta līmeņa inovatīvu zināšanu un prasmju attīstības veicināšanu kultūrvēsturiski vērtīgu ēku energoefektivitātes uzlabošanā. Kā atbalstāmās darbības aicinām iekļaut pētījumus un zināšanu apmaiņu, ēku ilgtspējīgu ekspluatāciju, visaptverošus izvērtējumus, dokumentēšanu, atzinumu un risinājumu sagatavošanu, logu siltuma veiktspējas uzlabošanu, logu un durvju restaurāciju, apkures un/vai ventilācijas sistēmas uzlabošanu vai nomaiņu (viedā apkure un ventilācija), pamatu un pārsegumu siltināšanu atbilstoši kultūras pieminekļu aizsardzības prasībām.
- 2) 2.1.3. SAM "Veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, risku novēršanu un noturību pret katastrofām" papildināt ar riska pārvaldības attīstību kultūras mantojuma aizsardzībā. Kā atbalstāmās darbības aicinām iekļaut glābšanas plānu izstrādi konkrētiem kultūras pieminekļiem, glābšanas un bruņotā personāla apmācību, sabiedrības izglītošanu.

Sēdi slēdz plkst. 16:50

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

J.Dambis

A.Lapiņš

A.Ancāne

V.Brūzis

B.Moļņika

I.Purmale

A.Kušķis

Sēdi protokolēja:

A.Rupenheite